

Nederlandse Vereniging voor
Bachelor Medisch Hulpverleners

Beroepsprofiel Bachelor Medisch Hulpverlener

Definitief

Juni 2016

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inleiding	4
1. Beroepsomschrijving Bachelor Medisch Hulpverlener	5
1.1 Doel van het beroep	5
1.2 Positionering van de Bachelor Medisch Hulpverlener binnen de gezondheidszorg	5
1.3 Wettelijke kaders	5
2. Taakgebieden Bachelor Medisch Hulpverlener	7
2.1 Competenties.....	7
2.2 Vakinhoudelijk handelen	7
2.3 Communicatie	7
2.4 Samenwerken	7
2.5 Organisatie.....	7
2.6 Maatschappelijk handelen.....	8
2.7 Kennis en wetenschap	8
2.8 Professionaliteit	8
3. Beroepsvereisten Bachelor Medisch Hulpverlener	9
3.1 Kennis.....	9
3.2 Vaardigheden.....	9
3.3 Opleiding.....	11
3.4 Titelvoering	11
Bibliografie	12

Voorwoord

Voor u ligt het eerste beroepsprofiel van de Bachelor Medisch Hulpverlener. Dit beroepsprofiel is tot stand gekomen door een samenwerking tussen studenten en afgestudeerden van de opleidingen Bachelor Medische Hulpverlening van de Hogeschool Utrecht (HU), Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) en Hogeschool Rotterdam (HR), de drie Hogescholen waar de opleiding tot Bachelor Medische Hulpverlening wordt aangeboden. De werkgroep Beroepsprofiel Bachelor Medisch Hulpverlener heeft in de ontwikkeling van het beroepsprofiel contact gehad met de drie Hogescholen, met het Landelijk Platform Bacheloropleiding Medische Hulpverlening (LPBMH)¹ en met de Nederlandse Associatie Physician Assistants (NAPA).

Het beroepsprofiel is tot stand gekomen na raadpleging van het Competentieprofiel van de opleiding tot Bachelor Medisch Hulpverlener van de drie betrokken Hogescholen en van de 'Aanvraag Juridische Inbedding Wet BIG Bachelor Medische Hulpverlening, LPBMH juni 2014'². Richtinggevend bij het opstellen van dit Beroepsprofiel is het door het Landelijk Platform Bacheloropleiding Medische Hulpverlening vastgestelde 'Deskundigheidsgebied Bachelor Medische Hulpverlening', Toelichting bij het experimenteertraject Artikel 36a Wet BIG BMH, juni 2015.

Bij brief d.d. 6 augustus 2014 heeft minister Schippers van VWS aangegeven een experiment te starten ex Artikel 36a Wet BIG Bachelor Medische Hulpverlening waarmee voor de Medisch Hulpverlener de mogelijkheid wordt gecreëerd tot het mogen indiceren en het zelfstandig mogen verrichten van voorbehouden handelingen. Door middel van een experiment in het kader van artikel 36a van de Wet BIG kan deze mogelijkheid op tijdelijke basis worden gerealiseerd. Het tijdelijk toekennen van de zelfstandige bevoegdheid om voorbehouden handelingen te verrichten biedt de kans om het beroep van BMH verder te ontwikkelen voordat een eventuele definitieve regeling in de Wet BIG aan de orde is.

Bestuur NVBMH

Utrecht
Juni 2016

¹ In het Landelijk Platform BMH (LPBMH) zijn vertegenwoordigd: de Hogeschool Utrecht, de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en de Hogeschool Rotterdam, UMC Utrecht, Radboudumc Nijmegen en Erasmus MC Rotterdam, de Nederlandse Vereniging voor Bachelor Medisch Hulpverleners (NVBMH). De Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ), Ambulancezorg Nederland (AZN), de Nederlandse Associatie van Physician Assistants (NAPA) en het Ministerie van VWS zijn toevoorders.

² De "Aanvraag Juridisch Inbedding Wet BIG BMH" is een document dat is opgesteld door het Landelijk Platform Bacheloropleiding Medische Hulpverlening (LPBMH), waarin het belang van een juridische inbedding van de Medisch Hulpverlener in de wet onderstreept wordt. De aanvraag is gericht aan het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport met de vraag een juridische regeling te treffen voor de uitoefening van het beroep van afgestudeerde Medisch Hulpverleners.

Inleiding

De gezondheidszorg is een dynamische en innovatieve sector waarin zich de laatste jaren ingrijpende veranderingen voltrekken (Holweg, Ruck, & Juffermans, 2011). Door de toenemende vergrijzing en technologische en bedrijfskundige ontwikkelingen is er sprake van een toenemende vraag naar professionals op Hbo-niveau, naast de reeds bestaande beroepen in de gezondheidszorg. Verschillende onderzoeken (Dam & Schuit 2007; Schuit & Kauffman, 2009) hebben aangetoond dat er vraag is naar een breed inzetbare, Hbo gediplomeerde professional, die werkzaam is in het medisch ondersteunende domein: de Medisch Hulpverlener (LPBMH, 2014). Op basis van deze onderzoeken is in september 2010 de Bacheloropleiding Medische Hulpverlening gestart aan de Hogeschool Utrecht en aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. In 2012 is ook de Hogeschool Rotterdam gestart met de Bacheloropleiding Medische Hulpverlening. Medio 2014 hebben de eerste Bachelor Medisch Hulpverleners de arbeidsmarkt betreden.

Het doel van dit beroepsprofiel is het positioneren van het nieuwe beroep van Bachelor Medisch Hulpverleners. Dit document heeft als doel de gezondheidszorg inzicht te geven over wat ze van de Medisch Hulpverlener kan verwachten en welke taken en verantwoordelijkheden de Bachelor Medisch Hulpverlener heeft. Daarnaast kan het beroepsprofiel in de toekomst gebruikt worden om richting te geven aan het opleidingscurriculum van de Bacheloropleiding Medische Hulpverlening.

Belangrijk om te vermelden is dat het beroepsprofiel de werkende beroepsprofessional beschrijft. Dit betekent dat het mogelijk is dat de beginnend beroepsbeoefenaar Bachelor Medisch Hulpverlener nog aanvullende praktijkervaring moet opdoen. De NVBMH adviseert voor deze beginnende beroepsbeoefenaars een traineeship of inwerktraject waarin zij hun praktijkervaring kunnen versterken.

Dit beroepsprofiel is als volgt opgebouwd: In hoofdstuk 1 van het beroepsprofiel vindt u de beroepsomschrijving waarin het doel en de positionering van het beroep worden toegelicht. Hoofdstuk 2 gaat in op de taakgebieden van de Bachelor Medisch Hulpverlener, terwijl hoofdstuk 3 de beroepsvereisten van de Bachelor Medisch Hulpverlener voor u uiteenzet.

1. Beroepsomschrijving Bachelor Medisch Hulpverlener

1.1 Doel van het beroep

Het doel van het beroep Bachelor Medisch Hulpverlener is bij te dragen aan de kwaliteit en continuïteit van de zorgverlening binnen het specifieke domein waarin de Bachelor Medisch Hulpverlener is opgeleid. De Bachelor Medisch Hulpverlener is ondersteunend en kan zo nodig zelfstandig werkzaam zijn in het geneeskundig proces van acute-, interventie- en diagnostische zorg. De kern van het beroep Bachelor Medisch Hulpverlener is diagnostisch onderzoek verrichten, de gezondheidstoestand van de patiënt bewaken en zo nodig therapeutisch handelen. Concreet behoren tot de taken van de Bachelor Medisch Hulpverlener: het onderzoeken, monitoren, behandelen, begeleiden van en communiceren met alle patiënten met alle aandoeningen binnen het vakgebied. De Bachelor Medisch Hulpverlener verricht praktijkonderzoek, draagt bij aan wetenschappelijk onderzoek, vergroot kennis binnen het vakgebied en professionaliseert de beroepsuitoefening.

1.2 Positionering van de Bachelor Medisch Hulpverlener binnen de gezondheidszorg

De Bachelor Medisch Hulpverlener is werkzaam binnen een specifiek domein van medische hulp- en dienstverlening. Deze domeinen bevinden zich vooralsnog in de acute-, interventie- of diagnostische zorg. De Bachelor Medisch Hulpverlener werkt op verwijzing van of in directe samenwerking met een medicus. Het uitstroomprofiel ambulancezorg is hierbij een uitzondering, daar werkt een Bachelor Medisch Hulpverlener zelfstandig volgens het geldende Landelijk Protocol Ambulancezorg. De Bachelor Medisch Hulpverlener werkt in directe samenwerking met o.a. medisch specialisten, arts-assistenten, Physician Assistants, Verpleegkundig Specialist, (gespecialiseerde) verpleegkundigen en paramedici. De Bachelor Medisch Hulpverlener gaat daarbij uit van de geldende protocollen en richtlijnen van de betreffende zorginstelling. Daarnaast handelt de Bachelor Medisch Hulpverlener volgens landelijk geldende protocollen, zoals het Landelijk Protocol Ambulancezorg (LPA) en het Landelijk Protocol Spoedeisende Hulp (LPSEH).

1.3 Wettelijke kaders

De Bachelor Medisch Hulpverlener houdt zich bij de beroepsuitoefening aan de beroepscode voor de Bachelor Medisch Hulpverleners en aan het totale scala van de vigerende wet- en regelgeving. Onder meer de volgende wetten zijn van belang voor de beroepsuitoefening van de Bachelor Medisch Hulpverlener: Titel 7 Afdeling 5 Burgerlijk Wetboek (ook wel: Wet op de Geneeskundige Behandelovereenkomst (WGBO)), de Wet op de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG) en de Wet Kwaliteit, Klachten en Geschillen Zorg (WKKGZ). Het recht om de titel van Bachelor Medisch Hulpverlener te voeren komt toe aan degene die de desbetreffende opleiding, opgenomen in het Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs, met goed gevolg heeft doorlopen en waarvoor in het onderhavige besluit eisen zijn gesteld, alsmede aan buitenslands gediplomeerden die daaraan zijn gelijkgesteld. Deze systematiek van de opleidings-titelbescherming is vergelijkbaar met de beroepen die in artikel 34 van de Wet BIG zijn opgenomen. De NVBMH en het LPBMH hebben de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport verzocht de titel Bachelor Medisch Hulpverlener te beschermen bij of krachtens de Wet BIG en de Bachelor Medisch Hulpverlener een zelfstandige bevoegdheid toe te kennen ten aanzien van de volgende voorbehouden handelingen:

- het geven van een subcutane, intramusculaire of intraveneuze injectie;
- het verrichten van een katheterisatie van de blaas bij volwassenen alsmede het inbrengen van een maagsonde of een infuus;
- het verrichten van een venapunctie;

- het verrichten van electieve cardioversie;
- het verrichten van de volgende handelingen in het kader van acute zorg:
 - o het toepassen van defibrillatie;
 - o het in-, of extuberen van de luchtpijp met een orale of nasale tube;
 - o het toepassen van een drainagepunctie bij een spanningspneumothorax.

Slechts met een zelfstandige bevoegdheid is de Bachelor Medisch Hulpverlener bevoegd deze handelingen op eigen indicatie uit te voeren volgens artikel 36a van de Wet BIG.

2. Taakgebieden Bachelor Medisch Hulpverlener

2.1 Competenties

Het beroep van de Bachelor Medisch Hulpverlener is gebaseerd op de specifieke combinatie van kennis, kunde, attitude en specifieke persoonskenmerken die nodig zijn om te functioneren volgens de voor hulpverleners geldende professionele standaard (zoals voor de Bachelor Medisch Hulpverleners dit beroepsprofiel). Om tot deze professionaliteit te komen, heeft de Medisch Hulpverlener competenties nodig in verschillende taakgebieden. Deze taakgebieden komen tot stand door gebruik te maken van de CanMEDS-rollen. De CanMEDs zijn zeven algemene competenties waarover een zorgprofessional dient te beschikken. De afkorting CanMEDS is afkomstig van Canadian Medical Education Directives for Specialists. De CanMEDS zijn ontwikkeld door het Royal College of Physicians and Surgeons of Canada (KNMG, 2014) (Rouwmaat & Vroegindewey, 2010). De CanMEDS-rollen staan uitgewerkt voor de Bachelor Medisch Hulpverlener in onderstaande paragrafen.

2.2 Vakinhoudelijk handelen

De kern van het beroep is dat de Bachelor Medisch Hulpverlener diagnostisch onderzoek verricht (door onder andere anamneses af te nemen, basaal lichamelijk onderzoek te verrichten en klinisch te redeneren), de gezondheidstoestand van de patiënt bewaakt en zo nodig therapeutisch handelt volgens de (Evidence Based) richtlijnen. De Bachelor Medisch Hulpverlener maakt gebruik van wetenschappelijke kennis, klinische vaardigheden en professionele houding om zorg te kunnen verlenen binnen het specifieke domein van medische hulp- en dienstverlening. De kerntaken van de Bachelor Medisch Hulpverlener liggen zowel binnen het gebied van diagnostiek en behandelen (cure), als binnen het gebied van optimaliseren, verbeteren en in stand houden van de kwaliteit van leven van patiënten (care).

2.3 Communicatie

De Bachelor Medisch Hulpverlener is in staat effectief te communiceren door het informeren, begeleiden en coachen van de patiënt en diens naasten. Hiertoe bouwt de Bachelor Medisch Hulpverlener een effectieve professionele behandelrelatie op met de patiënt.

2.4 Samenwerken

De Bachelor Medisch Hulpverlener draagt bij aan een effectieve intra- en interdisciplinaire samenwerking en ketenzorg om optimale patiëntenzorg te realiseren. Door middel van het gebruik van samenwerkingsvaardigheden en effectieve communicatie streeft de Bachelor Medisch Hulpverlener naar een juiste aanvulling en ondersteuning van andere zorgdisciplines.

2.5 Organisatie

De Bachelor Medisch Hulpverlener kan werken in en vanuit een organisatie, waarbij aandacht is voor kwaliteitshandhaving en ontwikkeling. De Bachelor Medisch Hulpverlener is in staat om kritisch mee te denken over ontwikkelingen en knelpunten in de praktijk. Met het doel de kwaliteitszorg binnen een organisatie te handhaven en te stimuleren, vallen de volgende taken mede in het werkgebied van de Bachelor Medisch Hulpverlener:

- Plannen en coördineren van hulpverlening aan de patiënt;
- Werken aan kwaliteit van de werkorganisatie;
- Vormen van effectieve en efficiënte praktijk- en bedrijfsvoering.

2.6 Maatschappelijk handelen

De Bachelor Medisch Hulpverlener maakt op een verantwoorde manier gebruik van zijn deskundigheid en invloed om de gezondheid en het welzijn van patiënten te bevorderen. De Bachelor Medisch Hulpverlener handelt volgens relevante wettelijke bepalingen, behartigt belangen van de patiënt en is kostenbewust.

2.7 Kennis en wetenschap

De Bachelor Medisch Hulpverlener ontwikkelt zich binnen het beroep en zijn functie, verwerft actief professionele competenties en past deze toe in de praktijk. De Bachelor Medisch Hulpverlener draagt bij aan toegepast wetenschappelijk onderzoek, zoals bij het formuleren van onderzoeksvragen, het uitvoeren en delen van medisch wetenschappelijk onderzoek, levert bijdragen aan onderzoek van anderen en doet voorstellen voor het vertalen van resultaten van wetenschappelijk onderzoek naar de praktijk. De Bachelor Medisch Hulpverlener verzorgt klinische lessen en bijeenkomsten met betrekking tot het eigen werkterrein en biedt onderwijs aan beroepsgenoten (eventueel in opleiding). De Bachelor Medisch Hulpverlener is in staat om te handelen volgens Evidence Based ontwikkelingen.

2.8 Professionaliteit

Bij de uitoefening van het beroep dient de Bachelor Medisch Hulpverlener de eigen vakbekwaamheid te hanteren, te bevorderen en te onderhouden. De Bachelor Medisch Hulpverlener draagt bij aan zijn of haar eigen bij- en nascholing, reflecteert op zijn eigen handelen en draagt bij aan de verdere ontwikkeling van het beroep. De Bachelor Medisch Hulpverlener staat daartoe mede geregistreerd in het Kwaliteitsregister van de Nederlandse Vereniging voor Bachelor Medisch Hulpverleners.

3. Beroepsvereisten Bachelor Medisch Hulpverlener

3.1 Kennis

De Bachelor Medisch Hulpverlener beschikt over een brede medische basiskennis waarbij de kern telkens is het diagnosticeren en bewaken van de gezondheidstoestand van de patiënt en therapeutisch handelen. In de differentiatiefase van de opleiding vindt de toepassing en verdieping plaats in het domein van de acute-, diagnostische- en interventiezorg. De Bachelor Medisch Hulpverlener heeft kennis van methoden en technieken van gangbare medische handelingen en bijbehorende medicatie. De Bachelor Medisch Hulpverlener werkt volgens de protocollen, standaarden, procedures en voorschriften van de branche en van de zorginstelling. De Bachelor Medisch Hulpverlener is bekend met de eigen werkomgeving en met instructie- en begeleidingsmethoden.

3.2 Vaardigheden

De Bachelor Medisch Hulpverlener is algemeen in staat:

- De patiënt diagnostisch te onderzoeken;
- De gezondheidstoestand van de patiënt te bewaken;
- Indien nodig, therapeutisch te handelen;
- Te werken volgens de nieuwste (Evidence Based) richtlijnen;
- Vaardig te communiceren met patiënten en naasten;
- Samen te werken met collega's en andere zorgverleners;
- De zorgverlening aan de patiënt te plannen en te coördineren;
- Te werken aan de kwaliteit van de werkorganisatie;
- Efficiënte en effectieve bedrijfs- en praktijkvoering te houden;
- Te handelen volgens relevante wettelijke bepalingen;
- De belangen van patiënten te behartigen;
- Kostenbewust te handelen;
- Bij te dragen aan de verbetering van de beroepspraktijk;
- Onderwijs en voorlichting te geven aan beroepsgenoten en andere zorgverleners;
- Zichzelf te ontwikkelen als Bachelor Medisch Hulpverlener;
- Te reflecteren op zijn eigen handelen.

De Bachelor Medisch Hulpverlener spoedeisende hulp en ambulancezorg is in staat in laag-, mid- en hoogcomplexe situaties:

- Patiënten met algemeen heelkundige aandoeningen op te vangen;
- Patiënten met cardiale aandoeningen op te vangen;
- Patiënten met gedragsstoornissen/ psychiatrische aandoeningen op te vangen;
- Kinderen met (acute) aandoeningen op te vangen;
- Patiënten met interne aandoeningen op te vangen;
- Patiënten met neurologische aandoeningen op te vangen;
- Patiënten met pulmonale aandoeningen op te vangen;
- Patiënten met spoedeisende aandoeningen in het hoofd/ hals gebied op te vangen;
- Patiënten met traumatologische aandoeningen op te vangen;
- De triage te verrichten en samen te werken;
- Patiënten met urologische of gynaecologische aandoeningen op te vangen;
- Stervensbegeleiding te geven.

De Bachelor Medisch Hulpverlener anesthesie is in staat tot:

- Algemene anesthesiologie (laag-, midden- en hoog complexe preoperatieve zorg);
- Algemene anesthesiologie (laag-, midden- en hoog complexe OK);
- Algemene anesthesiologie (laag-, midden- en hoog complexe postoperatieve zorg);
- Het bedrijfsklaar maken van de operatiekamer m.b.t de anesthesie;
- Het assisteren bij aanleggen van standaard en uitgebreide monitoring;
- Het registreren van gegevens;
- Het assisteren bij de toediening van locoregionale anesthesietechnieken;
- Het assisteren bij de toediening van algehele anesthesie;
- Het overdragen van de zorg van de patiënt naar de postoperatieve afdeling;
- Het opvangen van zieke tot ernstig zieke patiënten op de operatiekamer en assisteren bij de anesthesie (ASA I-IV);
- Het opvangen van traumapatiënten op de operatiekamer en assisteren bij de anesthesie;
- Het vrijhouden van de luchtweg onder alle omstandigheden en de ventilatie waarborgen;
- Het uitvoeren van taken m.b.t. het beheren binnen het OKC, het beheren van het operatieprogramma en met betrekking tot de eigen arbeidssituatie;
- Het zorg verlenen bij alle kinderen op de operatiekamer en op locatie in het ziekenhuis in laagcomplexe, complexe en hoog complexe omstandigheden;

De Bachelor Medisch Hulpverlener operatieve zorg is in staat tot:

- Omlopen (laag-, midden- en hoog complex)
 - o Het bedrijfsklaar maken van de operatiekamer m.b.t. de operatie;
 - o Positioneren;
 - o Omlopen bij algemene chirurgie, plastische chirurgie, urologie, gynaecologie, KNO, orthopedie, kaakchirurgie, vaatchirurgie, neurochirurgie, thoraxchirurgie en oogchirurgie;
- Instrumenteren en assisteren (laag-, midden- en hoog complex).
 - o Instrumenteren en assisteren bij algemene chirurgie, plastische chirurgie, urologie, gynaecologie, KNO, orthopedie, kaakchirurgie, vaatchirurgie, neurochirurgie, thoraxchirurgie en oogchirurgie;
- Het beheren van medische hulpmiddelen;
- Het operatieprogramma te plannen en de voortgang ervan te bewaken; tijdig adequate maatregelen te nemen bij veranderingen;
- Het verlenen van zorg
 - o Kennismaken met de patiënt en overdragen van de patiëntgegevens;
 - o Assisteren van de anesthesiemedewerker op indicatie en verzoek;
 - o Verifiëren van gegevens in teamverband (time-out);
 - o Desinfecteren van het operatiegebied;
 - o Aansluiten en instellen van apparatuur;
 - o Steriel afdekken en continu bewaken van de steriliteit;
 - o Assisteren/instrumenteren/omlopen en anticiperen op veranderend operatie- en anesthesieverloop tijdens de operatie;
 - o Uitvoeren van risicovolle en voorbehouden handelingen in opdracht van de operateur;
 - o Bewaken van de compleetheid van instrumenten, gazen, disposables en hechtnaalden volgens de richtlijn;
 - o Verzorgen en registreren van preparaten;
 - o Verzorgen van wonden;

- Patiënten transport en het overdragen van relevante patiëntinformatie;
- Administreren en registreren van belangrijke operatiegegevens (checklists, controle gebruikt operatiemateriaal, implantaten, preparaten, VIM-meldingen, POWI, deurbewegingen).

3.3 Opleiding

De Bachelor Medisch Hulpverlener beschikt over het getuigschrift Bachelor Medische Hulpverlening van een door de Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO) erkende Hbo-Bachelor opleiding. De Medisch Hulpverlener studeert af als Bachelor Medisch Hulpverlener Spoedeisende Hulp, Ambulancezorg, Anesthesie, Operatieve zorg, dan wel Cardiodiagnostiek.

3.4 Titelvoering

Een afgestudeerde Bachelor Medisch Hulpverlener heeft de titel Bachelor of Health. Naar verwachting wordt dit in 2017 omgezet naar de titel Bachelor of Science.

Het recht om de titel van Bachelor Medisch Hulpverlener te voeren komt toe aan degene die de desbetreffende opleiding, opgenomen in het Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs, met goed gevolg heeft doorlopen en waarvoor in het onderhavige besluit eisen zijn gesteld, alsmede aan buitenlands gediplomeerden die daaraan zijn gelijkgesteld. Deze systematiek van de opleidingstitelbescherming is vergelijkbaar met de beroepen die in artikel 34 van de Wet BIG zijn opgenomen.

Gedurende het Experimenteertraject volgens AMvB Art. 36a Wet BIG BMH dient de Bachelor Medisch Hulpverlener zich in te schrijven in het Kwaliteitsregister van de Nederlandse Vereniging voor Bachelor Medisch Hulpverleners. Evenals bij inschrijving in het BIG-register is inschrijving van de Bachelor Medisch Hulpverlener in het Kwaliteitsregister van de NVBMH aan voorwaarden gebonden. De inschrijving van de Bachelor Medisch hulpverlener in het Kwaliteitsregister van de NVBMH is openbaar raadpleegbaar.

Bibliografie

Dam, E. & Schuit, van H. (2007). *Arbeidsmarktonderzoek naar de behoefte aan een hbo- opleiding medische hulpverlening - Eindrapport*. Nijmegen: KBA

Holweg, F., Ruck, R. & Juffermans J. (2011). Bacheloropleiding Medische Hulpverlening. *Vakblad voor opleiders in het gezondheidszorgonderwijs*, 8-12

Keppels, E., Frietman, J. & Peters, F., . (2011). *Macrodoelmatigheid van de bachelor medische hulpverlening - in opdracht van de Hogeschool Rotterdam*. Rotterdam: KBA

KNMG. (2014). *Opleiding en herregistratie - CanMEDS*. Opgeroepen op mei 12, 2014, van Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering van de Geneeskunst: <http://knmg.artsennet.nl/Opleiding-en-herregistratie/Project-MMV-home/Rubrieken/CanMEDS.htm>

Landelijk Platform Bacheloropleiding Medische Hulpverlening (2014). *Aanvraag Juridische Inbedding Wet BIG Bachelor Medische Hulpverlening, Urgentie en noodzaak van een wettelijke regeling*. Utrecht, LPBMH

Landelijk Platform Bacheloropleiding Medische Hulpverlening (LPBMH) (2014). *Position Paper Bachelor Medische Hulpverlening (Urgentie en noodzaak van een wettelijke regeling)*. Utrecht, LPBMH

Rouwmaat, P.& Vroegindewey, D. (2010). *Competentieprofiel van de Bachelor Medisch Hulpverlener*. Utrecht/Arnhem-Nijmegen: Hogeschool Utrecht, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

Schuit, H. & Kauffman, K. (2009). *Macrodoelmatigheid van de bachelor medische hulpverlening - in opdracht van de Hogeschool Utrecht en Hogeschool van Arnhem en Nijmegen*. Rotterdam: KBA.